

Gaandeweg

HET IS IN FRANKRIJK GEBRUIKELIJK dat men de hele maand januari lang de gelegenheid heeft zijn goede wensen en voornemens voor het nieuwe jaar te presenteren. De president doet dat zelfs aan de lopende band. Eerst op 1 januari via een televisietoespraak voor het hele volk. Daarna, in de weken die volgen, tijdens bijeenkomsten voor geselecteerde groepen, zoals het corps diplomatique en de buitenlandse ambassadeurs, de journalisten van televisie en pers, de top van de strijdkrachten, de vertegenwoordigers van de religieuze gemeenschappen, enzovoort.

De hele maand door houden ook directies van scholen en bedrijven, besturen van verenigingen en diverse kerken, en niet te vergeten de 35.000 burgemeesters, bijeenkomsten waarin zij hun goede wensen en voornemens presenteren.

Gezien deze Franse traditie, die ons wel aanspreekt, zijn wij zo halverwege januari nog goed op tijd met het aanbieden van onze beste wensen voor het nieuwe jaar, aan u, trouwe lezers van Gaandeweg. Wensen die we samenvatten in de woorden vrede en voorspoed, gezondheid en kracht, bemoediging en troost, in afhankelijkheid van de voorzienigheid en zegen van de Allerhoogste. Want 'daaraan is het al gelegen', zoals een oud gezang het uitdrukt. Uiteindelijk wel.

Dat we zo lang hebben gewacht met deze nieuwjaarsbrief komt ook doordat wij – op onze leeftijd – tijd nodig hadden om bij te komen van de bezigheden van de afgelopen maanden. Er was een samenloop van diverse activiteiten die veel voorbereiding vergden en de nodige reizen met zich meebrachten.

Gedachtenis van de Shoah omgekeerd

De reeks begon met de jaarlijkse conferentie 'Messiaanse hoop' van het *Centre chrétien* in Gagnières, dat ligt zo'n 80 van onze voorlaatste woonplaats Nîmes. Deze conferentie is zoiets als een Reveelweek voor geloofsopbouw en onderwijs over de Bijbel, christenen en Israël c.q. het Joodse volk. Er is altijd een inbreng van Messiasbelijdende Joden.

De grote tent van samenkomst in Gagnières

Evenals in voorgaande jaren was Evert de hoofdspreker. Zijn eerste was 'de omkering van de gedachtenis aan de Shoah'. Die gedachtenis is heel belangrijk in alle landen die de Tweede Wereldoorlog hebben meegemaakt en de vervolging van de Joden, waarbij zes miljoen van hen werden uitgeroeid. Zij wordt levend gehouden en doorgegeven door regeringen en instellingen die zich hier specifiek mee bezighouden, evenals door scholen, kerken, synagogen en verenigingen. Zij biedt een morele motivatie om antisemitisme te bestrijden en het bestaansrecht van Israël te ondersteunen.

De Shoah omgekeerd. Israël van slachtoffer tot dader gemaakt

Sinds enkele decennia wordt deze gedachtenis door tegenstanders van Israël en het Joodse volk echter omgekeerd. Termen als 'bezetter', 'nazi', 'racisme' en 'genocide' worden nu toegepast op de Joden zelf, in Israël en daarbuiten. Doel is om Israël in de ban te kunnen doen, zijn bestaansrecht te betwisten en te bewerken dat deze staat verdwijnt ten gunste van één groot Palestina.

Vandaar de obsessie drang om Israël te beschuldigen van genocide in Gaza. Dat wordt steeds vaker geroepen alsof het een vaststaand feit is. Ook iedereen die met Israël geassocieerd is, krijgt dat om de oren geslingerd. Maar is dat wel waar?

Het was de Pools-Joodse jurist Rafaël Lemkin, uitgeweken naar de VS, die in 1943 het begrip 'genocide' (volksmoord) introduceerde om de Shoah te kwalificeren als een specifieke misdaad tegen de menselijkheid. Hij formuleerde de juridische criteria om de daders te kunnen berechten. De Verenigde Naties hebben dit overgenomen in de Genocide

Conventie van 1948. Op grond daarvan is Israël aangeklaagd voor genocide bij het Internationale Strafhof in Den Haag. Vooralsnog is zij niet aangetoond. De oorlog in Gaza is wel vreselijk, maar volgens de criteria van de VN is het geen genocide.

Filojudeïsme

In een serie middaglezingen van Evert ging het over het *filojudeïsme*, ook wel filosemitisme genaamd. Die term staat voor een positieve houding en een praktische solidariteit jegens het Joodse volk. De tegenhanger van antisemitisme dus. Sinds de oudheid zijn er altijd personen en stromingen geweest die blij gaven van filojudeïsme. Ook binnen het christendom, zij het niet uitsluitend.

Dit is een fascinerende geschiedenis. Denk aan de vele christenen in de vroege kerk die synagogen bezochten, Joodse feesten meevierden en goede relaties onderhielden met de plaatselijke Joodse gemeenschap. Of aan de evangelische bewegingen sinds de 18^e eeuw die geloofden in het nationale en geestelijke herstel van het Joodse volk. In die kringen werd praktische steun geboden aan de moderne zionistische beweging en de vorming van de staat Israël. Denk ook aan de *Vrienden van Israël* in Nederland, die in de 19^e eeuw overal 'Bijbelstudie- en gebedsgroepen voor Israël' vormden. Zo ook in Haarlem, in de horlogezaak aan de Bartel

Jorisstraat. Vanaf 1843 zijn daar de bijeenkomsten onafgebroken

doorgegaan totdat bijna honderd jaar later in datzelfde huis een schuilplaats voor vervolgte Joden werd gemaakt waardoor vele honderden gered werden – het verhaal van de familie ten Boom, Corrie, Betsie en Willem, en hun oude vader Caspar.

Deze geschiedenissen kunnen ons vandaag inspireren om solidair te blijven met het Joodse volk.

Joods gehoor voor het evangelie

Medio september ging het opnieuw naar Frankrijk, dit keer naar Parijs, voor de Europese conferentie van de Lausanne Beweging voor Joodse evangelisatie (LCJE). Afgevaardigden van organisaties, messiaanse gemeenten, evangelische allianties en enkele theologen – ruim honderd in totaal – deden verslag van wat er gaande is. Ook bespraken zij actuele thema's in verband met evangelisatie onder Joden, die in Joodse én christelijke kring zeer omstreden is. We hoorden van het groeiende aantal messiaanse gemeenten in Centraal- en Oost-Europa, waarvan verreweg de meeste leden Joden zijn. Een daarvan is een gemeente in Kyiv van wel 2000 leden. Het blijkt dat

het evangelie inderdaad gehoor vindt onder het Joodse volk in Europa.

Evert was gevraagd te spreken over de reactie van evangelische kerken en organisaties op het toenemende antisemitisme. Hij toonde aan dat er kort na de massamoord van 7 oktober wel veel afkeurende reacties waren, maar dat er daarna nauwelijks officiële reacties kwamen op de golf van anti-Israëlisme en antisemitisme die over de hele Westerse wereld ging.

In het algemeen kun je de reactie van evangelischen op het antisemitisme samenvatten in *medeplichtigheid* (door anti-Joodse vooroordelen en sentimenten aan te wakkeren, bewust of onbewust), *onverschilligheid* (door het onderwerp 'Israël' te vermijden in kerkdiensten en onderwijs) en *solidariteit*. Die laatste houding was in het verleden kenmerkend voor een groot deel van de evangelische beweging, maar tegenwoordig is zij beperkt tot een steeds kleiner wordende kring.

[Klik hier](#) voor de (Engelse) tekst van de lezing.

Volwassen christenen volgens Jakobus

Ondertussen begon Janna aan een serie van vijf leerdiensten over de Jakobusbrief, in onze plaatselijke gemeente 'De Ontmoeting'. Verdeeld over enkele maanden. De rode draad was de vraag: wat zijn de kenmerken van een volwassen christen volgens Jakobus? Telkens diepte ze één kenmerk uit. Benieuwd wat ze daarover zei? [Klik dan hier](#) of [hier](#)

Janna beleefde veel plezier aan de voorbereiding en aan het voorgaan in deze diensten.

Mooie afronding van de periode ETF

In het najaar ging Evert enkele keren op en neer voor een midweek colleges geven aan de Evangelische Theologische Faculteit in Leuven. Hij gaf het vak 'zendingsgeschiedenis en actuele ontwikkelingen'. De groep studenten was groter dan in voorgaande jaren. Ze waren bijzonder betrokken bij de thematiek en hebben geweldig hun best gedaan voor de opdrachten, waaronder een essay over een persoon of ontwikkeling in de zending uit de 18^e, 19^e of begin 20^e eeuw. Ze waren stuk voor stuk prima en interessant. Al met al een mooie afronding van het tijdperk ETF (25 jaar!).

Studieconferentie in Israël

In november gingen we beide mee met de studiereis van de theologische commissie van de Stichting Steun Messiasbelijdende Joden naar Israël. Doel was ons samen met Joodse voorgangers en theologen te verdiepen in theologische en praktische vragen in verband met de messiaanse gemeenten in Israël. Ook

bezochten we enkele gemeenten en projecten om te vernemen wat er ter plaatse gaande is. In het gebouw van de gemeente in Gadera, moest Evert natuurlijk wel even improviseren op de mooie vleugel die daar staat. [Luister maar.](#)

De laatste dagen verbleven we in de badplaats Netanyah, waar deze groepsfoto werd genomen.

Het blikveld van de conferentie was uitgebreid naar de Arabische christenen, zo spraken we op het *Bethlehem Bible College* met de directeur en kregen we een college van een van de docenten. Het verbaasde ons dat hij niet echt afstand van Hamas wilde nemen, en dat hij pleitte voor één Palestijnse staat, niet naast maar in plaats van Israël.

Duidelijk bleek ook dat leefwerelden van Arabische christenen op de Westbank en die van de messiaanse gemeenten in Israël ver van elkaar af staan. Toch blijven leiders van beide kanten elkaar opzoeken of per video ontmoeten om samen te bidden. Dat is op zich een teken van hoop.

In Galilea zijn er trouwens veel meer verbindingen tussen Joodse en Arabische volgelingen van Jezus. Dat zagen we in een gemeente in Karmiel.

Aangrijpend was het getuigenis van Lisa Loden, een messiaanse Jodin die zich haar hele leven heeft ingezet voor Joods-Arabische contacten en verzoening. Tegen alle verwijdering in. Op haar 79^e gaat ze daar nog steeds moedig mee door.

Eveneens aangrijpend was het bezoek aan de kibboetsiem en het festivalterrein waar op 7 oktober 2023 de gruwelijke aanval van Hamas plaatsvond.

We hoorden overlevenden spreken over de beestachtige slachting die was aangericht. We zagen de karkassen van auto's die met inzittenden en al verbrand waren. We realiseerden ons wat een gigantische schok dit is geweest voor Israël, die nog altijd nadreunt. Velen hebben daardoor de hoop op samenwerking met de Palestijnen verloren. Israëli's voelen zich afgewezen door de andere landen waar niet het verhaal van Israël, maar alleen het verhaal van Hamas en zijn aanhangers gehoor krijgt. Hoe kan er ooit weer vertrouwen en samenwerking ontstaan? Toch blijven we hopen, vanuit het profetische visioen van Jesaja 19, over de heerbaan tussen Israël en zijn Arabische burenen.

Getuigen van het evangelie onder Joden

Tijdens de conferentie gaf Evert een lezing over de verkondiging van het evangelie onder Joden en de vraag welke verantwoordelijkheid christenen in dezen hebben. Die vraag lijkt wel een gepasseerd onderwerp, aangezien vrijwel alle kerken de vroegere missie onder Joden hebben afgeschaft en vervangen door dialoog met het jodendom en goede relaties ontwikkelen. Maar wanneer we ons verbinden met Messiasbelijdende Joden, komt de vraag onherroepelijk terug. Zij zijn een beweging die de boodschap van Jezus Messias onder hun volk bekend maken. Dus steunen ~~wie~~ via hen ook het getuigenis van het evangelie. GDat is inderdaad onze taak als christenen uit de volken. En we mogen daar ook actief aan meedoen, onder voorwaarde dat de bijzondere plaats van het Joodse volk in Gods plan erkennen en respecteren.

[Klik hier](#) voor de tekst van de lezing.

Einde van een tijdperk

Dit waren zo de hoogtepunten uit de afgelopen maanden. Vergeleken daarmee is de agenda voor januari en de komende maanden opvallend leeg. Voor de rest van 2026 zijn er slechts enkele activiteiten in het vizier. We hebben het gevoel dat er een tijdperk in ons leven ten einde komt. Dat is wel wennen. Het is niet duidelijk hoe we in deze fase verder mogen gaan.

Ondertussen doen we hier en daar wat onze hand vindt om te doen. Janna geeft Nederlandse les aan asielzoekers, Syrische vrouwen die gemotiveerd zijn de taal goed te leren. Zij doet dit in het kader van een landelijke vrijwilligersvereniging Avedan, waarvoor alleen al in Almelo zo'n 180 vrijwilligers actief zijn.

Evert begeleidt met enige regelmaat kerkdiensten, zowel in onze gemeente als in de Grote Kerk, op orgel en piano.

Lieve mensen, we zijn dankbaar voor jullie medeleven en steun. Moge de Here onze God ook voor jullie een trouwe hulp en toeverlaat blijken te zijn, zoals Hij dat belooft aan allen die Hem oprecht zoeken.

Een hartelijke groet, vanuit Twentestad Almelo,

Evert en Janna

Informatie over boeken, artikelen, conferenties: www.evertvandepoll.com

Tel. (+31) 6 35 6 31 6 32 – Email yvandepoll@orange.fr

Giften, zoals voorheen via: IBAN - NL37 INGB 0008 3286 47 t.n.v. Evangeliegemeente Reveil, o.v.v. Gaandeweg

Informatie over boeken, artikelen, conferenties: www.evertvandepoll.com

Tel. (+33) 6 88 02 07 00 – Email yvandepoll@orange.fr

Giften, zoals voorheen via: IBAN - NL37 INGB 0008 3286 47 t.n.v. Evangeliegemeente Reveil, o.v.v. Gaandeweg